

آسیب شناسی رشد اجتماعی جامعه؛ بر تاب آوری و رشد افراد

موسی کاظم زاده^۱، رقیه عبدی پور^۲، علیرضا سودی^۳

۱- پژوهشگر حوزه فرهنگ، دین و رسانه دانشگاه تبریز، تبریز، ایران

۲- کارشناس آسیب شناسی اجتماعی (پیشگیری از اعتیاد) و کارمند حوزه ریاست دانشگاه تبریز، تبریز، ایران

۳- کارشناس اصلاح و تربیت و کارشناس دانشگاه تبریز، تبریز، ایران

چکیده:

رشد و توسعه اجتماعی از مفاهیمی است که با چگونگی و شیوه زندگی افراد یک جامعه پیوندی تنگاتنگ دارد، پس توسعه اجتماعی در پی ایجاد بهبود در وضعیت اجتماعی افراد یک جامعه است که برای تحقق چنین بهبودی در پی تغییر در الگوهای دست و پاگیر و زاید رفتاری، شناختن و روی آوردن به یک نگرش، آرمان و اعتقاد مطلوب تری است که بتواند پاسخگوی مشکلات اجتماعی باشد. با این وجود، نتایج یافته های پژوهش در این راستا نشان می دهد که حمایت اجتماعی و رشد اجتماعی موجب افزایش تاب آوری افراد در جامعه شده و باعث سلامت روان افراد می گردد. از این رو به عقیده روانشناسان و کارشناسان این حوزه تاب آوری نه فقط افزایش قدرت تحمل و سازگاری فرد در برخورد با مشکل است بلکه مهم تر از آن حفظ سلامت روان و ارتقاء آن است تاب آوری به افراد توانایی می بخشد تا با مشکلات و نا ملایمات زندگی و شغلی روبرو شوند بدون اینکه دچار آسیب شوند. بنابراین هدف این پژوهش بررسی رابطه رشد اجتماعی و حمایت اجتماعی بر تاب آوری و رشد افراد جامعه است و روش پژوهش هم به صورت توصیفی - مروری (روش کتابخانه ای) و رجوع به منابع معتبر علوم تربیتی و اطلاعات علمی - اینترنتی مربوطه گردآوری شده است.

واژه های کلیدی: آسیب های اجتماعی، رشد افراد، رشد اجتماعی، تاب آوری افراد، نظام اجتماعی

مقدمه و بیان طرح مسئله:

از نظر جامعه شناسان یک پدیده زمانی به مسئله اجتماعی تبدیل می شود که بخش وسیعی از افراد جامعه را دربر گیرد و اکثر افراد از آن رنج ببرند. امروزه ناسازگاری، بی مسئولیتی، عدم رعایت هنجارهای اجتماعی و ... از جمله نگرانی های عمده ای است. به سخن دیگر، انسان موجودی اجتماعی است و برای اینکه بتواند به حیات خود در اجتماع ادامه دهد، باید با هموعان خود سازگاری و همنوایی داشته باشد. عدم سازگاری و همنوایی افراد جامعه بیشتر ناشی از عدم رشد یافتگی کامل اجتماعی آن هاست. این امر می تواند در دراز مدت شیرازه نظام اجتماعی را بر هم زند. داشتن روابط صحیح، سالم و مثبت با دیگران می تواند کلید رشد و کمال آدمی باشد (خلیلی، ۱۳۷۹).

بی تردید؛ کارهای فردی (علمی، هنری، ورزشی و غیره) در ایران بهتر از کارهای گروهی نتیجه می دهند و این امر در سال های اخیر به اثبات رسیده است. دلیل عمده این امر آن است که افراد جامعه ما هنوز از روحیه مشارکت، کارکردن با هم تحمل آرا و عقاید یکدیگر برخوردار نیستند. همه این موارد نشان دهنده این است که افراد جامعه ما (چه جوانان و چه بزرگسالان) از رشد اجتماعی لازم و کافی برخوردار نیستند؛ بنابراین با توجه به مطالب مذکور می توان رشد اجتماعی را به عنوان یکی از مسائل عمده اجتماعی مطرح کرد که باید آن را به صورت همه جانبه بررسی نمود.

افراد مختلف جامعه که رشد اجتماعی آن ها دچار مشکل می شود، با مسائل و مشکلات عدیده ای روبرو خواهند شد. لذا انجام چنین تحقیقی ضروری به نظر می رسد تا از طریق آن بتوان به صورت علمی جنبه های مختلف رشد اجتماعی را مشخص کرده و نیز علل و عوامل مهم و تأثیرگذار بر آن را روشن نمود. به همین جهت ارزیابی رشد و بلوغ اجتماعی و بررسی مهارت ها و راه های رشد اجتماعی افراد مختلف جامعه امری ضروری است (زارعی و حسنی، ۱۳۸۴: ۲). در این تحقیق به دنبال پاسخگویی به این سؤالات هستیم که:

۱. میزان رشد اجتماعی افراد جامعه به چه صورت است؟